

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-
tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 6óra 18 frt, 1/2 óra 8 frt, 1/4 óra 4 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 óra 14 frt, 1/2 óra 7 frt, 1/4 óra 4 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden kö-
vetkezőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi
egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szentesi pénztáros.

Arad, deczember 9.

Az ellenzéki taktika egyik legszokot-
tabb és leggyakoribb, de egyben legcsö-
mörletesebb és erkölcsileg is legocsmá-
nyabb megnyilatkozási módja, hogy vala-
hányszor egy tisztviselőt hivatalos eljárásában... bűnös... üzelmekről... vádolhat-
nak, vagy a szabadelvű párt vala-
mely nevesebb tagjára kifogás alá eső
cselekményeket foghatnak, akkor hetekig
egyébbről sem írnak lapjaik, mint az
óriási korrupcióról, mely szerintük az
adminisztrációban és a közéletben mind
nagyobb tért foglal; sőt annak is tanui
voltak a mult országgyűlésen, hogy hete-
kig tartó vitákat provokáltak a Házban
egy főispán viczinális ügyei miatt.

Ugyanebbe a hibába esnének, ha most
abból az alkalomból, a miért a hírhedt
szentesi képviselő, Sima Ferencnek egyik
főkortesét sikkasztáson érték és becsuk-
ták, *»korrupció az ellenzéken«* czimmel az
egész Ugron pártot meggyanusítanók. Ha
egyenlő fegyverekkel akarnánk küzdeni,
tehetnők, sőt tennünk kellene, de hát az
efféle nem mindekitől telik; sőt e he-
lyen még említést se tettünk volna a dologról,
ha maga a tisztelt ellenzék politikai ese-
ménynyé fel nem fogja, ha a klerikális
szélbal híres tollhóse a hazugságokban
utazó M-g czimű pártorganumban a lap
élén nem emel a csongrádi főispán ellen
rettenetes vádak azéit, mert egy sik-
kasztót le mert tartóztatni, és ha a Kos-
suth-párt egyik oszlopos tagja *Henthaller*
Lajos a pártértekezleten bejelen-
tett szándéka szerint a képviselőházban
interpelláció tárgyává nem akarná tenni.
Igy azonban *Pandovics* Döme gör. kel-
lelkész ügye, ki ezer forintot felül elköve-
tett sikkasztása miatt becsukatott, politi-
kai eseménnyé, az Ugron párt belső ügyévé
lesz azon egyszerű ok miatt, mert Ugro-
nók azt arrogálják, hogy a gazembert
szabadon hagyják, ha az ő emberök; ha
az ő pártjukhoz tartozik, ha az ő szeke-
rük rudját tolja. Ellenben persze a leg-
hangosabban követelik, hogy az olyat, ki
véletlenül ellenfelük, a pusztá gyanura is
a megszigorubb elbánásnak kell alávetni, s
ők maguk sietnek is az illetőt minden továb-
bi fontolgatás nélkül erkölcsileg nyilván-
osan kivégezni.

Pedig a jelen esetben nem is annyira
alapos gyanu-, mint valóságos tetten ka-
pás-ról van szó.

A nevezett lelkész a városi gymná-
siumi bizottság és az iskolaszék pénztá-
rosa volt, a kinél a pénzkezelés hatósági
felülvizsgálatát nem azért rendelte el a
főispán, mert Sima mellett korteskedett,
hanem mert feltűnő költségeivel a gya-
nut már régen magára vonta és mert
feljelentette az a tanártestület, melynek tag-
jait már nem fizette, mert elköltötte a

fizetésökre rendelt pénzt. Letartóztatták
az ipszét, mert nem akart a pénztárvisz-
gálatnál megjelenni és sáfarkodásáról szá-
mos adni, azt vetvén okul, hogy neki
sürgős pártkonferenciája van Simánál.
Azután konstatálták távollétében a sik-
kasztást és mivel ismételt megidézésre sem
engedett, elővezették Sima házából a
pártvacsora mellől és mivel minden mó-
don meg akarta tévesztetni a hatóságot,
le is tartóztatták.

Ez hát a nagy sérelem, ezért kellene
a csongrádi főispán, *Vadnay* ellen elfoga-
tási rendeletet kibocsátani, mint a hogy
az Ugronisták temperamentumos czikke-
zője nagy lelki felháborodásában köve-
teli!

Hát hiszen némileg érthető az Ugron
párt szörnyű rémtülete és felháborodása,
mert ugy is kevesen vannak, ugyis a po-
litikai hitehagyottság és bectelenség Kain-
bélyege ül a homlokukon, és ha ime
most egyik-másik belső, oszlopos tagjukat
a pártértekezletekről vezetik a börtönbe,
rosszul foghat sikerülni az országosan
szervezendő akció.

Am jobban cselekszenek, ha ezt a dol-
got: ők maguk látatlanná és hallatlanná
teszik, mert a sikkasztót utóvégre is csak
el kell csukni, ha mindjárt a 48-as szö-
vetséghez tartozik. Simáért korteskedik és
az ő asztalánál vacsorál. Tán jobb így.
Ki tudja, mily összegig károsította volna
meg a pártkasszát, mely a jó szentesi ba-
lekok filléreiből gyülemszik, ha rajta nem
kapják a turpisságon? Inkább azt a 800
frtot, melylyel a dutyiból kiakarják *Pan-*
dovicsot váltani, tegyék el jobb alkalom-
ra, midőn esetleg a valódi tragikum iga-
zibb hóse az emberi részvetre méltóbb
pártfelők tog gyöngeségének áldozatul es-
ni, és a kit az erkölcsi látszat megőrzése-
nek nagyobb szerencséjével menthetnek
meg, a fehéren terített pártasztalnak, mely
körül már oly kevesen vannak, hogy
Széchenyi gróf mondása szerint még a sik-
kasztó pártelnök is kegyelmet érdemel.

Apathia és dekadencia fölött sopánkodik
a parlamentből kibukott párt közönsége, a miért a
Ház hőtön ötven percz alatt letárgyalta a indom-
nityt. A künnrekedtek ugy látják, hogy a kép-
viselőház nem vessi többé komolyan magát s
maga sem hissi többé, hogy ellenőrsz és direk-
tívadó föladatát képes legyen teljesíteni. Lám,
lám, csak most tűnik ki, mire voltak jó az Ugron
Gábor durrogó és sietergő menykövei, a melyekről
mindenki tudta, hogy csak az I. szab. függ. és
48-as takétagyárból kerültek ki, de kárt nem
tesznek senkiben. Hát mivel az a mennydörgés az
idén elmaradt s mivel az ellenzék nem akarta
hasztalannul pocsékolni a képviselőház drága ide-
jét, most már bekövetkezett a parlamentarizmus
teljes dekadenciája. A parlamentenkivüli párt lo-
gikája ezek szerint az, hogy a mássás goromba-
ságok, a durva személyeskedések s a késhegyig
menő obstrukcio: jelentik a parlamentarizmus
fénykorát, míg az objektív hang és az ellenzéki
bírálat higgatsága a parlamentarizmus süllyedésére
vall. Különbösen es a logika teljesen összevág az-

szal a proklamációikkal, hogy az országot vala-
képpen az időszerint a parlamenten kívüli párt
képviseli. Reméljük, hogy ez a párt nem sokára
el fogja érni fénykorát — a fentebb megjelölt
értelemben.

Görögország öröme. A görög király
egy üzenetével elrendelte a görög hadsereg
újraszervezését, amelynek lényege, hogy ál-
landó katonai tábor szerveztessék; tizenkét-
ezer tartalékos behívassék és egy főrangu
tisztetkből álló bizottság kiküldessék, amelynek
főadata leendő megállapítani a hadsereg szá-
mára beszerzendő fegyverek minőségét. A
királyi üzenetnek hatása rendkívüli volt. Nem
csak a politikai tényezők érdekeltségét kel-
tette föl, de a nép minden rétegeiben vissz-
hangra talált, mert mindenki ösztönösen
érsi, hogy a királyi üzenet oly lépés, amely
az állam legvitalisabb érdekeit érinti. Min-
denki tudja, hogy a görög hadsereg ninosen
hadképes állapotban. Azért uagy az öröm a
királyi moatívájai fölött. Azt reményli min-
denki, hogy ezzel új órája hasadt a hadse-
regnek és közvetve a népnek. Annál megle-
pőbb volt a királyi üzenet, mert a képviselő-
háznak csak néhány nappal ezelőtt át-
adott költségvetés mitsem tartalmazott a nagy
horderejű újításról, sőt a kormány az ellenzék
ily irányú követeléseivel szemben eddig ride-
gen elutasító magatartást tanusított. A kér-
dés most csak a körül forog, honnét szerez-
hető be a katonai tábor fölállítása és az új
fegyverek vásárlására szükséges pénz? Meg
fogják-e változtatni a már benyújtott költsé-
gvetést és más irányban megakarításokat
ezköszölve, ily módon fedezik-e a pénzsük-
ségletet, vagy kölcsönt fognak-e fölvenni?
Eziránt a miniszterelnök valószínűleg a leg-
közelebbi képviselőházi ülésen előterjesztést
fog tenni. A hadsereg újraszervezésének rész-
letesebb módosait megbeszélendő, egyéb-
iránt a trónörökösönél, mint a tisztí egyesület
elnökénél a magasabb rangu tiszteteknek egy
küldöttsége meg fog jelenni.

A nemzet a királyhoz.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, deczember 9.

Pulszky Agost a kormánypárt
névében beterjesztette javaslatát a vá-
laszra, melyet a képviselőház a királynak
adni fog a trónbeszédre, melylyel az or-
szággyűlést megnyitotta. A javaslatot,
melyet egész terjedelmében közlünk, a
Ház legközelebb tárgyalja és kétségtelenül
magáévá teszi.

A javaslat természetesen visszhangja
ama gondolatoknak, melyek a királyi be-
szédben foglalvák. E visszhangban azonban
a királyi beszédnek némely részei bővit-
ték, mások kiegészítvék. Különösen je-
lentős az a rész, mely a külügyi helyze-
tet teszi szóvá és a másik, mely a ki-
egyezési tárgyalásokban az osztrákok jo-
gosulatlan követeléseit visszautasítja.

A feliratjavaslat így hangzik:

Felséges császár és apostoli király!
Legkegyelmesebb Urunk!

Há alattvalói hódolattal ragadjuk meg ez
alkalmat, hogy tiszteletteljes köszönetünket
fejezzük ki a királyi bizalom azon nyilvánítá-
sáért, melylyel fontos feladatok és felelősség-

teljes kötelességek végzésére Felséged bennünket feszőltetni méltóztatott.

Mielőtt azonban a jövő számos jelentékeny teendőjére nézve a legmagasabb trónbeszédben foglalt felhívásnak megfelelően, mulaszhatatlan kötelességünknek ismerjük, az osztatlan hála és kegyelet azon érzelmeit tolmácsolni, a melyek a honalapítás eszedéves emlékére imént lefolyt megünneplése alkalmából is eltörölhetlenül vésődtek be a nemzet minden tagjának szívébe.

Felséged odaadó és benső részvéte a nemzeti megemlékezés és öröm kimagasló tényei alkalmával ez ünnepségeket e szent korona dicsfényével övezte körül, s az eszedévi honalapítás emlékével kapcsolatos alkotások jelentőségét megbecsülhetlenné tette, midőn azok mindenkorra jelvényeivé lettek azon soha eléggé meg nem hálálható hozzájárulásnak, a mellyel Felséged a nemzeti élet összes tényezőit egybeforrasztotta, s feledhetetlen hagyományul megteremtette az erkölcsi erő azon tudatát, a mely a király és a nemzet érzései és törekvései egybeolvadásának bizonyosságából fakad.

Bizalommal és reménnyel tölt el egyszeremind e tudat a jövőre nézve: s legyen bár sokoldalú és nagymérvű a munkásság, a melyet a hazai szellemi és anyagi felvirágoztatása megkövetel, a sikerbe vetett hit buzgalomával kívánjuk érvényesíteni törekvéseinket, hogy megvalósítsuk az ország jólétének és fejlődésének azon feltételeit, amelyeket felséged fejedelmi bölcsessége és atyai jóindulata a nemzeti közszellemmel összhangban kijelölt.

Nem cserkenti ez iránti bizalmunkat az a körülmény sem, hogy Felséged legmagasabb trónbeszédben ez alkalommal kivételesen nem tartotta szükségesnek említést tenni a monarchiának a külállamokkal való viszonyáról. Rövid hetek választanak csak el azon időponttól, amikor felséged az elmúlt országgyűlés bezárása alkalmával kijelenteni kegyeskedett, hogy „valamennyi hatalmassággal a legjobb barátságos viszonyban állunk, ami azon reményre jogosít, hogy a béke ezentúl sem fog megszarvatatni.” Abban, hogy e legmagasabb kijelentés módosítva nem lett, mi csupán bizonyosságát látjuk annak, hogy e viszonyokban azóta nem állott be oly változás, mely a kifejezett reményt megingathatta volna, s hogy az Európa polgárosodására s minden népeinek boldogulására oly szükséges béke áldásai a jelen körülmények közt veszélyeztetve nincorenek.

A jövő évi állami költségvetés megállapítása után az első és legfontosabb teendő, a melyre Felséged a legmagasabb trónbeszédben felhív, a monarchia két állama között fennálló vám- és kereskedelmi szövetség tárgyában való intézkedés. Ezzel kapcsolatban számos egyéb gazdasági és pénzügyi kérdés is szabályozandó, különösen a vám- és kereskedelmi szövetség megújítása esetén a keretében egyforma elvek szerint kezelendő fogyasztási adók ügyének rendezése, valamint a bankkérdés megoldása biztosítandók. Mindez ügyekre vonatkozólag kívánatos és sürgős újabb egyezmények létesítése a monarchia két állama között, ne hogy mindkét állam életbe vágó érdekei sérelmet szenvedjenek. Ugyanezért készek leszünk késedelmezés nélkül hozzájárulni, hogy Magyarország érinthetetlen jogainak épségben tartása mellett az igazságosság és kölcsönös méltányosság tekinteteinek szem előtt tartásával mindenek kérdések gyors megoldását oly szerződési megállapodások által eszközöljük, a melyek mind a két szerződő fél jogos és igaz érdekeit lehetőleg kielégíteni és közmegnyugvást előidézni alkalmasak.

Az 1867. évi XII. tr. czikk értelmében egyezmény létesítendő ezúttal a közösgyi

költségek viselésének arányára nézve. Meg vagyunk győződve, hogy e tekintetben is kölcsönös méltányossággal mérlegelve a létező viszonyokat s mind a két állam anyagi erejét, oly eredményre fognak vezetni a tárgyalások, a mely mellett hazánk teherviselési képessége arányában megillető résszel fog ezentúl is járulni a közösgyi költségek terhehez. De emellett el nem titkolhatjuk, hogy e tekintetben megnyugtató, s a monarchia helyes te követelményeinek megfelelő eredmény csak úgy jöhet létre, ha a másik egyezkedő fél részéről sem támasztatnak oly helytelen igények és túlzott követelések, a melyek hazánk jogával és gazdaságilétfeltételeivel ellentétben állanak, és ha a mindig szem előtt tartandó kölcsönös méltányosságnak és a magasabbrendű politikai tekinteteket is számba vevő igazságérzetnek szintén ugyanazon szelleme lengi át a monarchia másik államát is, a melyet Magyarország törvényhozása ismételt ízben kifejezésre juttatni kötelességének ismerte.

A monarchia két állama közt fennálló pénzügyi és gazdasági viszony újabb szabályozásával összefüggésben késégtelennek tartjuk, hogy barátságos egyezkedés útján sikerülni fog a Magyarország és társországai közt a jövő év végeig megkötendő pénzügyi egyezmény oly megújítása, a mely mind a két részre nézve kielégítő, s a fennálló, összbangzatos együttműködés további megerősítésére szolgál.

A pénzügyek terén Felséged nagyfontosságú javaslatokat méltóztatott kilátásba helyezni. A leggondosabb óvatossággal és a legszorgosabb körültekintéssel örködni fogunk mindenkifelett, hogy államháztartásunk minden további haladásnak zálogául szolgáló kedvező mérlege semmi körülmények között ne veszélyeztessék. Örömmel fogadjuk Felséged azon kijelentését, hogy kormánya az ország most is teljesen kielégítő pénzügyi helyzetének állandó megszilárdulását eredményező intézkedéseket fog előterjeszteni. A valutarendés szerencsés előrelátással és tapintattal foganatba vett és folytatott nagy művének a közpénzügyek felvételével való befejezése az állam által elvállalt erkölcsi kötelezettség teljesítését, az ország összes polgárai gazdasági előmenetelének hatékony eszközét, s régóta táplált, szinte egyhangú közóhaj kielégítését képezi. Mélyen átérzünk az államhitelevább fejlődésének tekintetéből teendő lépések jelentőségét is, hogy hazánk államháztartása nagy áldozatok árán kivívott és biztosított rendezettségének megfelelő, méltán megillető helyét elfoglalhassa s fentarhassa pénzügyi tekintetben is az európai államok között. Várjuk egyszeremind azon reformjavaslatok előterjesztését, a melyek hivatva lesznek az egyes adó-törvényhozás terén a kor igényeit és az igazságos adóztatás követelményeit megvalósítani a közszolgáltatások terhének fokozásánélkül, s a melyek kapcsán a törvény- és helyhatósági adók rendszerének reformja hivatva lesz az adó teher sajnosan érezhető egyenetlenségét lehetőleg megszüntetni.

Nem csupán ez utóbbi, de a közélet csaknem minden terén foganatandó, s Felséged legmagasabb kijelentése szerint részben még ez országgyűlés folyamatán tárgyalandó reformok előfeltételét képezi az ország közigazgatásának újjászervezése. Már a legmagasabb trónbeszédben, a mellyel Felséged a múlt országgyűlést megnyitni méltóztatott, a legfontosabb feladatok közé lett sorolva e kérdés megoldása. Megnyugvással üdvözöljük most a parancsoló szükség elismerését, hogy a közigazgatási újjászervezés foganatba vendő és sikeres végrehajtása eszközendő: s

erőnk teljével azon fogunk igyekezni, hogy a kormány ez irányban benyújtandó javaslatai alapján az erre vonatkozó törvényhozói művet megvalósításra juttassuk. A községek és a városok rendezését a polgárok mindennapi életérdekeinek tekinteteiből halaszthatatlannak ismerjük: a vármegyék önkormányzatának s a közigazgatási bizottságoknak újonnan szervezése egyáltalán nem mellőzhető, mint az 1891: XXXIII. t. cz. életbeléptetésének mulhatlan alapja, valamint a törvényhatósági közügyek iránti hagyományos érdeklődés, és az önkormányzati intézmények és szellem fentartása, helyes irányba terelése, és élesítés szempontjából; végre a köztisztviselők felelősségének szabályozása egymással kapcsolatos kötelességeik és jogaik határozott megállapítása a fegyelmi eljárás és eszközök módjának és értékének megalkotása, míg egyrészt a közszolgálat mind szélesebbre terjedő köreiből előmozdítja annak helyes és foganatos teljesítését, másrészt megfelelő biztosítékot van hivatva képezni a nemzeti társadalom egyik igen jelentékeny osztályának tagjaira nézve.

Tüzetes és beható, megfeszített munkásságot igénylő feladatok ezek. De ezek mellett az államélet egyéb ágasataiban felmerült kívánalmak kielégítésére eszélő intézkedések megtételéről és javaslatok előterjesztéséről is megemlékezik a legmagasabb trónbeszéd. — Megnyugtató reánk nézve e tekintetben azon kijelentés, hogy felséged kormányának gondja lesz arra, hogy legfelsőbb elhatározása értelmében a katolikus egyházi önkormányzat létesítése érdekében szükséges lépéseket megtegyje, hogy továbbá gondját fogja képezni a lelkészek anyagi helyzetének javítása is, ami a mindkét szertartású katolikusoknál a főpápa közreműködése mellett a congrua rendezése alapján fog megtörténhetni, míg a többi bevett vallásfelekezetek lelkészei javadalmi-ak kiegészítése tekintetében méltó érdeklődéssel várjuk az autonóm egyháznak jogainak épségben tartása mellett Felséged kormányának kilátásba helyezett előterjesztéseit.

Megelégedéssel tapasztaljuk, hogy Felséged kormánya, minden egyoldalúságtól menten, a közügyek minden terén a haladás felmerülő igényeinek megfelelőleg arányos és összhangzatos tevékenység szükségét tartja szem előtt. Készségesen követjük e részben és serény igyekezettel veendjük tárgyalás alá az elénk terjesztendő javaslatokat.

A jelen országgyűlés munkakörében foglaljuk ennél fogva azon intézkedések tárgyalását is, amelyek a közoktatás ügyének előmozdítása, a tanítás eredményének fokozása és a tanár- és tanítóképzés érdekében vannak eszélba véve.

A mezőgazdaság és az ipar- és kereskedelem terén hasznos eredményt reménylünk azon javaslatoktól, amelyeket felséged legmagasabb nyilatkozata munkálkodásunk tárgyául kijelölt. A gazdasági erők és érdekek kapcsolatánál és egymásra kölcsönhatásánál fogva egyenlően beható figyelemmel kívánjuk az azok előmozdítására irányuló előterjesztéseket meglátolni. A mezőgazdasági helyzet javítása és a földbirtokos osztály, különösen a kisbirtokosok ellenálló erejének fokozása már régen és élénken átérzett szükség: s eszélra a gazdasági erők szövetkezésének előmozdítása, a hitelügy fejlesztését, az állattenyésztés emelését, az állategészségügy államosságát, az állatforgalom biztosítását és az állatbiztosítás szervezését, részben, mint több ízben kifejezett kívánalmak kielégítését, részben mint hasznos kezdeményeket készségesen fogjuk támogatni.

A kopár területek befásításának fokozott erővel eszközölése, a belvizek levezetése és

mindenekelőtt a mentesített területek öntöző művekkel való ellátása kiegészítésül szolgáljon azon évtizedes szerves munkálatoknak, a melyekkel a folyamarszabályozás nagy művének keresztülvitele foganatosított.

A telepítések ügyének gyökeres rendezése s a gazdasági alkalmazottak és munkások jogviszonyainak szabályozása szintén oly teendő, a melyek elintézéséhez buzgó közreműködéssel fogunk járulni.

Ezen és egyéb intézkedések hivatva lesznek a mezőgazda jelenlegi nehéz helyzetén könnyíteni: ezért a kormánynak erre, s minden, a mezőgazdaság emelésére irányított törekvéseit egyesült erővel előmozdítani kiváló kötelességünknek tartandjuk.

Nem kevésbé gondos érdeklődéssel és figyelemmel fogjuk tárgyainl azon előterjesztéseket, a melyek a kereskedelem fejlődésének a tapasztalat által feltüntetett akadályai lehető megszüntetésére, tovább az ipar felvirágozására s különösen a kisipar versenyképességének fokozására irányulna.

Negyjeintőségünk ismerjük el az államvasutakon nagyobb mérvben esélbe vett beruházások sürgős eszközölését, a felforgó szükség mértékében: hasonlóképen a helyi érdekű vasutakra vonatkozó törvények olivemű módosítását, a mely egyrészt a vasuti hálózat továbbfejlesztését biztosítja, de egyúttal a helyi érdekeltég arányosabb hozzájárulását eredményezi.

A jogszolgáltatás mezéjén a mult országgyűlés folyamán nagy alkotások létesültek. Az azok érvényesítésére s teljes kiegészítésére vonatkozó javaslatokat; a bűnvádi perrendtartás életbeléptetését és a polgári perrend teljes reformját azon tüzetes és komoly megfontolásban fogjuk részeseíteni, a melyre az élet viszonyai ily melyen belényuló kérdések joggal igényt tarthatnak. Az igazságügy terén foganatba vett nagy reform beteljesítését van hivatva képezni az általános magánjogi törvénykönyv megalkotása. Örömmel értesülünk, hogy ennek előkészítése immár biztos mederbe van terelve, s hogy ez által a nemzeti jogegység teljes megállapítására nem távol jövőben üdvös alkalom fog nyulni.

A katonai titkok elárulásának, s a kémkedésnek megbüntetésére vonatkozó javaslatokat a trón s a haza biztonságának érdekében várjuk, s igyekezni fogunk, hogy ezélra vezető eredményük megvalósításához járuljunk.

Általános és régén fennálló közóhaj teljesülését látjuk Felsőged azon kegyes kijelentésében, hogy kormánya oda fog törekedni, hogy új katonai büntetőperrendtartás létesítése ezéljábót törvényjavaslatot terjesszen élénk. Buzgón igyekezni fogunk, hogy e részben is érvényesüljenek a jelenkori jogtudomány által helyeseknek elismert eljárás, elvek, de mindig szem előtt tartva az irányadó érdeket, a mely a haderő magasstos rendeltetéséből következik: hogy a katonai szolgálat és fegyelem sérelmet ne szenvedjenek.

Felsőgedes Urunk, királyunk! Az államélet teljesen zavartalan és rendes folyamán is oly sokszoros és sokoldalú törvényhozási tevékenység szüksége forog fenn, hogy a feladatokat, a melyeket Felsőged legmagasabb trónbessédben élénk tár, a legernyedetlenebb igyekvés mellett csak az idő helyes felhasználásával s kellő egymásutánban lehetünk képesek megközelítőleg is teljesíteni. Ennek biztosítékát látjuk azonban a szabadelvű szellem azon közösségében, a mely Felsőged kormányával bennünket öszefűz, s azon bizodalomban, a melylyel az ország ügyeinek jelenlegi intézése s vezetése iránt viseltetünk.

A Mindenható vegye szent oltalma alá Felsőged életét, s áldása kísérje minden lépését, hazánk üdvére és boldogságára.

Kik egyébiránt mély tisztelettel vagyunk császári s apostoli királyi Felsőgednek Budapest, 1896. december hó 9-én

legalázatosabb szolgálai:
Magyar, Horvát-Szlavonországoknak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői.

A képviselőház által kiküldött választási bizottságnak Budapesten, 1896. december 7-én tartott üléséből.

TISZA KÁLMÁN,
elnök.

PULSZKY AGOST,
előadó.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 9.

Az ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Josipovich, László Arpád.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezső br. miniszterelnök, Lukács Gyula, Darányi Ignác, Daniel Ernő báró, Pereszli Dezső és Fejérváry Géza br. miniszterek.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy a két helyen megválasztott Károlyi Tibor gr. a pétervásári mandátumról lemond.

Az új választás iránt az elnökség fog intézkedni.

Pulszky Agost előadó benyújtja a trónbessédbre válaszoló felirati javaslatot.

Annak idején napirendre tűzik.

Apponyi Albert gróf a maga és elvbarátai nevében szintén betérjeszt egy felirati javaslatot, melynek napirendre tűzését kéri a bizottság javaslatával egyidejűleg.

Elnök hangsúlyozza, hogy ellenzéki pártok részéről indítvány ilyen módon a szabályok szerint csupán trónbessédbre válaszoló feliratra vonatkozólag adható be.

Madarász József nem fogadja el az elnök motiválását, mert az által a képviselők megfosztatnak az indítványozás jogától.

Elnök konstatálja, hogy Madarász öt félreértette.

Polonyi Géza konstatálja, hogy az elnök nemhogy a képviselők indítványozási jogának korlátozását, de épen tágitását óhajtja. (Ugy van!) Maga részéről az elnök értelmezéséhez feltétlenül hozzájárul.

A napirend.

Az indemnitást harmadik olvasásban elfogadták.

Megválasztották azután a közlekedési bizottságba Konkoly Miklóst és Vég Arthurt, a naplóbíráli bizottságba Volner Tivadart és Antal Pált az első bíráló bizottságba pedig Demkó Pált.

Elnök jelenti, hogy holnap a miniszterelnök felel Polonyi és Kosruth interpellációjára. Az ülés napirendjére kitűzni javasolja az ujoncz megajánlást és több kisebb jelentést. A felirat tárgyalását a ház a pénteki ülés napirendjére tűzi ki.

Ülés vége d. e. 12 óra.

Megyei és városi közügyek.

Városi közgyűlés.

Arad, december 9.

A mai városi közgyűlésnek a napirend előtt igen érdekes és kellemes tárgya volt. Salacs Gyula polgármester megnyugtatta a közgyűlést és általa a város polgárságát ama rémbírekre vonatkozólag, melyek időközönként az államvasuti üzemeltetés áthelyezéséről olyan biztosan jelennek meg, mint nyáron Fiuménél a csápa.

Az üzemeltetés elhelyezéséről szósincs. Ezt jelentette ki a polgármester és a közgyűlés örömmel vette tudomásul a kijelentést.

Különben zavartalanul folyt az ülés a 17-ig pontig, hol a csatornamű átvétele keltett élénkebb vitát úgy látszik azonban csak azért, hogy aztán ismét elmerüljön a felcsapott

hullám a szerződések, átruházások s egyéb egyhangu referádák mélyébe.

Arad szab. kir. város törvényhatósága tegnap délután 4 órakor tartotta meg december havi közgyűlést Fábrián László főispán elnöklése alatt.

Elnöklő főispán megnyitván az ülést napirend előtt megemlékezik id. Gutzjér Mihály törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról, mely feletti fájdalomának a közgyűlés elnök indítványára jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

Ugyancsak napirend előtt felszólt Salacs Gyula polgármester és reflektálva ama megbízására hogy a mult havi közgyűlés kiküldte az államvasutak aradi üzemeltetésére vonatkozó hírek mibenlétének tájékoztatására, kijelenti, hogy a szükséges lépéseket megtette a értesíti a közgyűlést hogy minden az üzemeltetés elhelyezéséről tényező hír alaplan és hamis, amit külön magának a a miniszternek Miskolcra tett nyilatkozata is feltétlenül dokumentál.

A közgyűlés élénk helyesléssel vette a polgármester megnyugtató jelentését tudtul.

Kezdetét vette erre a tárggsorozat pontonkénti tárgyalása.

A polgármester jelentése november hóról, tudomásul vétetett.

A kereskedelmi miniszter intézvénye, hogy az aradi országos kirakó vásárt öt napra, tehát az állatvásárok napjaira kiterjeszteni megengedi, tudomásul szolgált.

A közoktatásiügyi miniszter leiratát, mely szerint az aradi siketnéma iskola fenntartása érdekében egy a miniszterium kebelében, mint a többi törvényhatóságok részéről leendő pártolás tekintetében messzeható intézkedéseket létesített, a közgyűlés tudomásul vevén, utasítja az iskolaszéket, hogy az iskola szükségleteinek mikénti fedezésére vonatkozólag tegyen jelentést illetve javaslatot a közgyűlésnek.

Szeben vármegye közönségének átiratát az utazó úgynököknek az ismétadással nem foglalkozók házalásszerű felkeresésétől leendő eltiltása tárgyában a miniszterhez teendő felirat iránt a közgyűlés pártolólág tudomásul vette.

Zemplén vármegye közönségének átirata, mely szerint a millenniumi hódoló felvonulás egy részvénytársaság által létesítendő körképben örökíttessék meg, mely körkép aztán 40 év után az ország tulajdonába megy át, tudomásul vétetett.

A közgyűlés tudomásul vette Zemplén vármegye közönségének átiratát, hogy az eszedéves ünnepségek azon jelenete, midőn a vármegyék és társországok zászlóitól körveszett trónon a Felsőgek a törvényhozás mindkét házának hódolatát fogadták, országos költészen örökíttessék meg s helyettesek el vagy az országházban, vagy esetleg a muzeumban.

Hunyadvármegye közönségének átirata a a magyar királyi államépítészeti hivatalok mérnöki karában általában mutatkozó személyzeti hiány orvoslása tárgyában a képviselőházhoz és a magas kormányhoz intézett felirat pártolása iránt tudomásul vétetett.

Békés vármegye közönségének átirata az állami és törvényhatósági tisztviselők nyugdíj ügyének egységes rendezése tárgyában az országgyűlési képviselőházhoz intézett felirat pártolása iránt tudomásul vétetett azzal, hogy a törvényhatóság még ápril havában intézett hasonló tartalmu feliratot a képviselőházhoz.

A közgyűlés a tanács jelentését a szabad félévi vagy kedvezményezett évi menetjegy váltására jogosított arozképes vagy nem arozképes évi igazolványok hivatalos utasások alkalmával való kötelező használata tárgyában alkotandó szabályrendelet iránt elfogadja és jóváhagyás végett felterjeszti a miniszterhez.

Dr. Kepich Jakab orvostudor és Denosiger Emilia szülésznői oklevele kérelmükre kihirdetett.

A Szathmáry Lajos elhalálozásával üresedésbe jött városi cegédtszti állás betöltése iránt a tanács javaslata folytán a közgyűlés megbizta a polgármestert, hogy a pályázat hirdetése iránti intézkedéseket tegye meg, a betöltés és pedig a nevezett állással öszekö-

tött teendők végzésére egy napidijas alkalmaztatik.

Kosztolányi Károly irodai segéd-tisztet és Pinterios Károly rendőrtisztest a polgármester előterjesztette nyugdíjaztatásuk azelőbbi leendő szolgálataikértelenségük megállapítása végett. A tiszti fő orvos és két orvosszakértőből álló bizottság általi megvizsgálására utasítottak.

A csatornamű felülvizsgálata.

Hosszabb vitát provokált a tanács jelentése illetve javaslata a csatornamű átvétele tárgyában.

Varjassy Lajos gazdasági tanácsos beterjeszti a tanács javaslatát, mely szerint a város Farkas Kálmán kir. főmérnök miniszteri küldött jelentése folytán a csatornaművet előlegesen vegye és b) utasítsa a vállalatot a konstátált hiányoknak a legrövidebb idő alatt leendő pótlására c) az üzembe helyezés 1897 évi január 1-től vegye kezdetét d) a hathavi próbaidő leteltével a végleges felülvizsgálás szám szerint is legyen eszközölendő.

Steiner Jakab nem helyesli a csatornamű átvételét, mert azon egy a miniszteri küldött jelentése, mint a Nesnera Aladár, Millig Mátyás és Simonffy Aladár szakértőkből álló bizottság jelentése szerint még pótlást igénylő hiányok vannak.

Müller Mátyás nem tartja helyesnek, hogy a csatornamű január 1-én átvétesse, mert a vállalat a szerződés feltételeinek nem felelt meg, főleg pedig a költségvetésben feltüntetett alépítményeket nem létesítette. Javasolja, hogy a vállalat szólítások fel a műnek szerződés szerinti építésére s intessen a közgyűlés feliratot a miniszterhez, az iránt, hogy az ilykép elkészített művet újabb szakértővel vizsgáltsa felül.

Salaos Gyula polgármester: Hogy a közgyűlés a tanács, vagy pedig Müller javaslatát fogadja-e el, az reá nézve teljesen közbülső. Müller indítványa a város érdekét szolgálja, de a tanács javaslata sem utközik abba. Most már nem lehet hivatkozni a költségvetésre, mert a törvényhatósági bizottság az abban megállapított egységáraktól eltekintett a egy fix összegben: 278.000 forintban egyeztet meg a várossal a mű építésére vonatkozólag. Most már nem lehet a csatornamű egységes árára hivatkozni, hanem csak az jöhet figyelembe, hogy az anyag, a mű tárgya megfelel-e a követelményeknek. A szakértőknek nem lehet feladata ár szerint osztályozni, csak minőség tekintetében megvizsgálni a művet. Azok a követelmények tehát, melyeket Müller a hibás kiindulási pontból következtet, a szerződéssel szemben tarthatatlanok. — Ami az átvételt illeti, az csak névleges, előleges, mely csak a mű üzembe helyezését vonja maga után; a kikötött hat havi próba időnek csúnya, hogy a mű üzembe helyezését tegyen; csakis annak kedvező eredménye folytán következhetik be a végleges átvétel. Ha azonban a város az átvételt nem eszközli, a vállalat megtorlaskép beszüntetheti az üzemet s akkor az oly helyzetet teremt, mely a városnak éppen intelligensabb elemire lesz a legelviselhetlenebb.

Virágh Lajos főmérnök reflektál Müller aggodalmaira: Megjegyési, hogy a csövek minősége a legjobb, mert a gyárakból és nagyobb városokból beszerzett információk valamennyien a wildsteini és floridorni csöveket vallotta a legjobbakká. Az alépítményről szó sincsen és sehol a világon azt alépítménynek nem készítik. Ami pedig a kazánornál előállott hibákat illeti, csak ügyetlen kezek rontották el a csöveket, melyeket jókkal pótolni a legkönnyebb dolog.

Müller Lajos dr. a polgármester szavára reflektál: A vállalatnak esetleges retorziója elképzelhetlen. A szakértő a mű megvizsgálása tekintetében az árakra is kiterjeszthetők. Az átvétel elvileg is helytelen, mert hat hó múlva a vállalat arra mint bevégezt helyre fog esedeg hivatkozni. Javasolja tehát, csinálja meg előbb a vállalat a javításokat s azután tegyen a tanács javaslatot a próbaidő megkezdésére illetve átvételre nézve.

Salaos Gyula polgármester: Mint megjegyezte: rá nézve könyös, hogy miképen határoznak: ő csak a helyzetet akarta feltárni s dokumentálni, hogy a tanács véleményének el nem fogadásával bonyódnak keletkezhetnek, melyek a városra veszedelmesek. A szakértő átvételnek mondta ki a művet,

hogy azt joggal mondhatta-e az ő felelősségének tudandó be.

Varjassy Lajos gazdasági tanácsos: Az ügy tisztázása végett megjegyzi, hogy a miniszteri küldött jelentésében maga is kimondja, hogy a csatornamű csak a javítások eszközzése után lesz átvehető.

Müller Károly szavában kéri indítványa elfogadását s kifejezi óhaját, hogy az ügyre nézve fontosnak találja egy szakembernek, például Hegedűs főmérnöknek véleményét.

Hegedűs László főmérnök: A csövek minőségét megfelelőnek mondja; a beépítést illetőleg tapasztalta maga is, hogy a szerződés követelte alépítményeknek a vállalat nem felelt meg; de ezt nem tartja gátnak, mert az újabb technika azt elveti éppen a csövek érdekében. A szakértő eljárását ő sem tartja kielégítőnek, mert sem próbagödörket nem ásott, sem alaposan a csövek minőségéről meg nem győződött.

Elnöklő főispán ezzel a vitát bezárván, szavazás alá bocsátja a kérdést. A közgyűlés egyhangulag elfogadta Müller Lajos dr. és Müller Károly ama indítványát, hogy a csatornamű csak a hiányok pótlása után vétetik át s a belügyminiszter felkératik egy újabb szakértő leküldésére.

Apróbb ügyek.

A tanács jelentése a Schoene rendszerű csatornamű f. é. augusztus és szeptember havi üzemben tartási költségei tárgyában elfogadott és a javasolt módokat fentartatik mindaddig, míg az észrevétel megtörténik.

A Jirassék Nándor által 8000 forint árban felajánlott Booskó utcai üres telket a város a tanács javaslata folytán megvette.

A légszuszogvilágítási naptár 1897 évre a tanács előterjesztése értelmében megállapított azon hozzáadással, hogy az Aulich-utczában, a Nagy-köruton, a Sina: és Kórház-utczákban petroleum világítás helyett megfelelő számú gázlámpa állítatik fel, a fa és fémipari iskolánál levő légszuszoglámpa 10 gyertyaerejű villanylámpával kicseréltetik s a jelen évben tett 1319 forint 21 kr. megtakarítása keretén belül az utczák intenzívebb világítása eszközöltetik.

A polgármester előterjesztése, mely szerint a legtöbb adót fizető polgárok 1897 évre érvényes névjegyséke az elhalt Gutzjahr Mihály helyébe Turay Andrásal kiegyenlítették, elfogadottak.

A közgyűlés Kolozsvár város tanácsának felhívása folytán a felállítandó Mátyás szobor létesítésére 100-frot szavazott meg a jövő évi rendkívüli kiadások terhére s a kapitányi hivatal utasítja, hogy a közönség körében indítandó gyűjtés tekintetében tegye meg a lépéseket.

Végül a közgyűlés telkek eladása, haszonbérletek átruházása, új épületek adómentessége és szerződések jóváhagyása tárgyában határozván, a tárgysorozat ezzel kimerítetvén, elnöklő főispán a közgyűlést bezárta.

A szombathelyi vérengzés.

— Saját tudósításokból. —

Az a véres dráma, mely Vas megye székhelyén hétfőn le folyt, országsserte megrázó hatással volt. Természetes, hogy minden ajkólvasó érdeklődik a részletek iránt és kutatja az okokat, melyekből kimeríthető Peták Emil huszár százados véres tette.

Szombathelyen az eset kínos feltűnést keltett. A megölt szerencsétlen asszony tünepelt alakja volt a társaságoknak. Szépségét nem győzték csodálni. Magatartása soha sem volt olyan, a mely a férj ily brutális támadását igazolhatta volna. Ep azért azt hiszik, hogy a századoson ismét erőt vett idegbaja, a mely a végzetes pillanatban valóságos őrültséggé fokozódott. Igégbaja különben is már évek óta kinosta, sőt egy alkalommal Kraft-Ebing tanárnál is járt, a kitől tanácsot akart kérni, mert, mint egy barátja előtt mondá, egy gondolat ütött fésket az agyában és ezt a gondolatot (hogy felsége megölessze őt) csak golyóval fogja onnan kiűzhetni. Sokat beszélnek most arról is, hogy Peták névtelen le-

veleket kapott, a melyekben figyelmetlen az óvatosságra és megnevezik azt a egyént, a ki az ő távollétében rendesen meglátogatja a feleségét. Eleinte nem hitt a leveleknek és rágalomnak tekintette, de később mindinkább erősebb lett a gyánu, annál is inkább, mert észrevette, hogy neje napról-napra hidegebb lesz iránta, s noha ő egyenesen megtöltötte neki, hogy távollétében valakit is fogadjon: azt a bizonyos, valakit mégis sokszor látták Peták századosnál, nemcsak az ő jelenlétében, hanem a nélkül is.

Minden most kizárólagos beszéd tárgya Szombathelyen, a hol késő este terjedt el a hír. A lakosság nagy része azonban csak másnap reggel tudta meg a gyilkosságot.

Megbízható értesülés szerint Peták százados a végzetes napon kijelentette feleségének, hogy este a Szabarái-fogadóba megy alvezetésével s ezzel kapcsolatosan meghagyta, hogy távollétében semmi esetre se fogadja teára báró Korb főhadnagyot és Beszerédy hadnagyot, mert nem tartja illendőnek, hogy egy nő férje távollétében tisztek társaságában teázzék. Petákné azonban — úgy látzik — vagy nem akarta, vagy nem teljesíthette már férje óhaját; s így történt, hogy midőn a százados a vendégfogadóba hazatért: feleségénél találta a két tiszteket. Hogy ekkor mi történt, arról már bőven irtunk.

Aldozata e rémas tettek valószínűleg csak báró Korb-Weidenheim főhadnagy lesz, a ki asóta sem nyerte vissza eszméletét és most a halállal vívódik. A kezelő orvosok állítása szerint sebei feltétlenül halálosak. A fiatal, alig huszonhárom éves főhadnagy, báró Korb Károly volt osztrák kereskedelemügyi miniszter fia. Daliás alak, a kit sima, elősékeny modoráért mindenütt szivesen láttak. Beszerédy hadnagy állapota nem veszélyes, jobb karját azonban amputálni kell. A századosné két lövés érte, azonban az orvosok véleménye szerint egyik sem életveszélyes. Remélik, hogy a feltűnő szépségű asszonyt megmenthetik az életnek, ambar a golyó örök nyomot fog hagyni arcán.

Szombathelyről vett újabb értesülés szerint egy százados hadbíró érkezett tegnap oda, ki a vizsgálatot megkezdte. Petákné eszméletre tért. Egy bécsi orvosnár volt nála és Korb báró főhadnagnál. Petákné állapota nem reménytelen, mert a golyó, úgy látzik, agyát vagy agyhártyáját nem érintette. Ha agyhártyagyulladás nem jön közbe, megmenekül. Korb báró sebesülései sokkal könnyebb természetűek, mint eleinte hitték. Mind a három golyó még a testben van, a balvállon, közel az aortához, de nehezebb testrészeket nem értek. A betegség rendes lefolyása mellett Korb 1-2 hónap alatt felgyógyul.

Peták Emil százados ügyében a pozsonyi helyőrségi törvényesség van hivatalba dönteni, minthogy a 11-ik számú Windischgrätz-huszárezred ennek a keretébe tartozik. Ez azo ban más hadbírószágot, például a sopronit is megbírhathja a bűnügy vizsgálataival.

Arra az esetre, ha az áldozatok valamelyike meghal, a XXVII. hadozikk 3. pontja a gyilkost a körülmények szerint kötél által való halálra, esetleg tíz évi súlyos börtönrre ítéli; abban az esetben, ha az áldozat közeli rokona volt, az a törvény hat évig terjedhető börtönt szab a gyilkosra.

Ha a sebesültek felépülnek, a XXVIII-ik ozikk következő intézkedései érvényesülnek:

Az ellenséges szándékkal elkövetett súlyos testi sértés, mely egészségmegrongálást vagy hivatáskeptelenséget okozott legalább husznapi időtartamra, vagy elmesavart, vagy pedig orvosi vélemény szerint súlyos sértés-

seket vont maga után, a körülményekhez képest st, esetleg tíz évig terjedő egyszerű, súlyos vagy szigorított börtönnel büntetendő.

E büntetések bármelyike még rangvesztéssel jár.

Szombathely, decz. 9. (Saj. tud. táv.) Petákné fejsebét, a csonttöredékeket eltávolítván, bekötötték. Az agyburok sér tetlen. Az orvosok azt hiszik, hogy két hét alatt felgyógyul. Korbbáró vállából két golyót kiszedtek. Allapota súlyos, de nem reménytelen. Peták századost a lovassági laktanya kórházában őrzik és örületesi symptomákat észleltek rajta. — A kabinet-iroda az esetről hosszabb jelentést kért.

IDÓJÁRÁS.

Légyverés: reggel 7 órakor 763.2 milliméter, délután 2 órakor 765.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 2.1, délután 2 órakor C° + 5.1. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor EN. 3, délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 23 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 10. —

Száraz. — Enyhe. — Éjjeli fagy.

HIREK.

Arad, december 10.

Vonatok indulása ARADRÓL:

Table with 2 columns: Destination and Time. Rows include Budapestre, Szolnokra, Tóváros, Szoboszlóra, Temesvárra, Szegedre, Brádra, Kétegyházig.

Vonatok érkezése ARADRA:

Table with 2 columns: Origin and Time. Rows include Budapestről, Szolnokról, Tóváros, Badnáról, Temesvárról, Szegedről, Brádról, Kétegyháztól.

Deczember 10. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Judith. — Protetáns naptár: Judith. — Görög-keleti naptár (november 28.): U. István. — A nap két 7 óra 39 perczkor, nyugszik 4 óra 6 perczkor. — A hold két este, nyugszik 10 óra 59 perczkor.

Deczember 31. A „Szárnyaskerek” dalkör Sylvester-estélye (Fehér Kereszt).

Szabadságharosi emléktárgyak országos mozgama (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyv-könyvtár nyitva van szórda és szombatokon 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Paradeyser Lajos emlékezete. Kegyeletes ünnepély folyt le deczember hó 7-én délután Boross Ferenc és a szegények menedék házában falai között. Az intézet áldott emlékü alapítójának, a szegények nagy pártfogójának Paradeyser Lajos, nem régen elhunyt főszolgabírának életnagyságu arcképe leplezte le a járási jótékony egylet. Az ünnepélyt Boross Ferenc dr. járási főszolgabíró nyitotta meg, majd Baurer József tartott megható emlékbeszédet a páratlan szeretetben és közbeosztásban élt, áldott lelkű, Paradeyser Lajos felett mire, lesullott a képről a lepel és láthatóvá lett a néhai főszolgabíró megszólamlásig hű arcképe. A szép és kegyeletes ünnepélyen egész Borossebes községe és a járás összes jegyzői részt vettek. Sőt igen sokan jöttek el a vidékről is leróni Paradeyser Lajos emlékezetének a szeretet adóját.

Katonai felülvizsgálat volt tegnap délután a megyeházán Sathmáry Gyula

alispán, Spiegelfeld osász. és kir. vezérőrnagy és Csillagh Ignác szegedi honvédelezkredes hármas elnöklése alatt. A felülvizsgálatra uszenkét megrokkant ujoncosot vezettek elő különböző csapatok. Az elővezetett hadfiak közül egyet további szolgálatra kötelezett a felülvizsgáló bizottság, kettőt a póttartalékba helyezett át, hármat katonai kórházba rendelt, hatot pedig elbocsátott a hadseregéből.

Ovászó egy főszolgabírónak. A borossebesi járás jegyzői kara tegnapelőtt testületileg tisztelgett Baross Ferenc dr. járási főszolgabíró előtt szerencsekívánatait tolnácsolva neki a minap kötött házassági frigyhez. Az üdvözlő beszédet Boross Lajos gurahoncsi körjegyző intézte az ünnepelt főbíróhoz, ki meghatva mondott köszönetet jegyzőnek szives megemlékezésükért.

Püspök az izgató ellen. Szerb-egyházi körökben nagy feltűnést keit az a összeütközés, mely Opatócz Germán bácskai püspök és dr. Polit konzistoriális jegyző között történt meg. Az újvidéki „Branik”, ugyanas melynek Polit az egyik kiadója, megtámadta a püspököt, a mire aztán kérdőre vonta a konzistoriális jegyzőt. Polit azonban minden felvilágosítást megtagadott, kijelentette, hogy ő nem püspöki tisztviselő és ő cselekedeteihez a püspöknek nincs köze. Opatócz pedig nem így vélekedett, felfüggesztette Politot állásától, a ki azonban felebbesett a metropolita tanácsoshoz. A Branik most azt ujságolja, hogy Opatócz előre kijelentette, hogy ő nem törődik a tanács határozatával, mely előreláthatóan Politra kedvező lesz, hanem egyedül a miniszteriumban bízik. A lap tehát még hevesebben megtámadja a püspököt, hogy egyházi hatósága ellenében a polgári hatósághoz fordul védelemért.

Affér egy vendéglőben. Nagy Lajos téli kertjében hétfőn éjjel kínos jelenet játszódott le egy civil társaság és három közös hadseregbeli huszár hadnagy között. Az esetnek részleteit a következőkben tudtuk meg. Hétfőn este egy több tagból álló kedélyes társaság mulatott a téli kert egyik nagy asztalánál közvetlenül a csigány mellett. A színház után a társaság megszaporodott egy hölgyekben mint férfiakban, kik csakhamar a legvidámabb hangulatban töltötték el az órákat. Ezalatt egy távoli asztalnál négy közös huszár tiszt telepedett le, kik eleinte egymás között a legkedélyesebb modorban csevegtek, csakhamar azonban a másik társaságban jelenlevő hölgyeket, férfiakat kezdtek feltűnő módon fixírozni. Az egyik huszártiszt észre vevén erre, hogy társai kikezdi a másik társaságot, rövid idő múlva elhagyta a termet. A hátramaradt három tiszt pedig erre az odahívott vendéglőstől azt kívánták, hogy a csigányt mely eleitől fogva a másik társaságnak játszott, rendelje hozzájuk. E kívánságuk teljesítetlen maradván, megjegyzéseket tettek, egyikük pedig felkapván egy vörös boros poharat, azt a másik társaság felé hajította. A szétört pohár cserepei a hölgyek mellett ülő K. M. hírlapíró székéhez ütöttek, ki erre dühében az előtte levő gyufatartót a tiszt asztalához repítette. Kölosönös provokálás lett az afférnek vége, mely aztán kedden délután nyert lovasgias uton befejezést. K. M. hírlapíró és M. M. huszárhadnagy a közöshuszárlaktanya nagy tornatermében kardpárbajt vívtak, mely mindkét fél súlyos megsebesülésével végződött. — Mint értesülünk, az ügyből kifolyólag még több kihívás is történt a tegnap folyamán. — Ez az eset, melyet értesüléseinkhez niven és tárgyilagosan adtunk elő. Ki a hibás, kit terhelhet a vád, mint nem közvetlen szem és fültanuk nem ítélnhetjük meg; annyit azonban konstatalhatunk, hogy ily esetek nem valami alkalmasak a csak néhány nap előtt Spiegelfeld báró vezérőrnagy által oly férfias nyíltsággal és loyaltással hengsúlyozott egyetértésnek a polgárság és katonaság közti való fenntartására.

Mogyoró nagyságu jég. Ternováról jelentik nekünk, hogy a közeli Silingya, aradmegyei község határában tegnapelőtt délután 3 órakor mogyoró nagyságu jég esett. Hasonló hirt kapunk még Borossebes és Désna községek vidékéről is, hol előtte való nap esett jócskán a jég. A nép rendkívüli csodát lát a dologban és szentül meg van győződve, hogy valami holt embert szállítottak át a határon és hozta a jégverést.

A lovasság szaporítása. Előkelő katonai forrásból jó a hír, hogy a közelmúlt napokban Béocben tartott katonai tanácskozás, melyen néhány magyar tabornok is résztvett: behatóan tanácskoztak a közös hadsereg lovasságának szaporítása fölött. Az eszme egy ismert nevű magyar tábor októl eredt, a ki a kérdéstről valóágos tanulmányt terjesztett a tanácskozás tagjai elé. A tábornok szerint a lovasság szaporítása sztratégiai szempontból rendkívül sürgős és ímár elődázhatatlan, továbbá az ausztriai s főleg a magyar löte nyestést is szóba hozta a tábornok, mely a lovasság szaporítása esetén szintén lendületet nyerne. A kérdés fölött hosszasan tanácskoztak a tábornokok s elhatározták, hogy azt jóváhagyás végett a király elé terjesztik.

Vadászat Eleken. Mint levelezőnk értesít: Eleken hétfőn igen sikerült hajtóvadászato: rendezett bérletén a botosi pusztán Wittmann Ferenc. 23 vadász vett részt négy hajtókörben, melyben 61 hajtó úzte — kergette a vadat. Leterítettek 258 nyulat, 1 rókat és 12 foglyot. A legszerencsésebb vadász volt Ament János, az ő puszkájától terült el a legtöbb tepsifüles. A hajtás befejeztével Wittmann Ferencnél barátságos, vidám lakomára gyűltek össze a vadászok.

Rendkívüli közgyűlés Csanádban. A szomszéd Csanádvarmegye törvényhatósági bizottsága — mint tudósítók távirja — de cember hó 19-én rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés összehívását több rendbeli sürgősen elintézni való ügy tette szükségessé s erről Meskó Sándor dr. alispán ma kibocsátott körlevelében értesíti a bizottság tagjait.

Girardi megőrült. Az osztrák oszszárvárosleghíresebb és legkedveltebb színész, Firaardi megőrül. Már hónapok óta mindentélel rebesgettek Béoc város művészkörében a nagynevű komikusról, aki időközben megvált a Thesterander Wientől és elszereződött Carl-Theaterhez, néhány nap pedig válópört indított felesége. Odillon asszony ellen, aki vele együtt a bécsi község kedvence volt, de bizonyosat még legmeghítebb barátai sem tudtak, csak annyit sejtettek, hogy nagy beteg. Ma már nyíltan beszélik a megrendítő csepést, amely az osztrák fővárost egyik legnagyobb művészétől fosztotta meg. A laszó hír nem jött váratlanul, de fájdalmasan hatott mindenre. Azok, kik a művészrel szoros barátságban állottak, rég tudták, hogy Girardi elméje nem normális s ebben megerősítették őket azok a konfliktusok, amelyek legutóbb Girardi és a színházigazgatók között történtek. Schönerer kisasszonnyal, a Theater an der Wien igazgatóval, nem régen furcsa okok miatt szakított a művész és magánéletéből is oly epizódok jutottak nyilvánosságra, amelyek miatt gyakran foglalkostak a lapok a művészpár osaládi életével. A legutóbbi napokban Girardi a feleségét revolverrel fenyegette, környezetét bántalmazta úgy, hogy senki sem mert vele maradni. A hatóság is tudomást vett a történetekről s már két hét előtt figyelmeztették Odillon asszonyt, hogy vtgyásson, legjobban teszi ha kerüli férjét. A házi orvos is feljelentette, hogy Girardi közveszélyes, s napokban pedig több kiváló orvossal konziliumot tartott a művész felett. A házi orvos adatai igazolták a föltevés, Girardi évek óta kokainista. Régen történt, hogy házi orvosa betegsége ellen kokaint rendelt, mert mindennap játszott s az erősen megtámadta egészségét. A mikor meggyógyult, tanácsolta neki, hogy ne használjon többet kokaint és azt hitte, hogy követi is rendelését. De nem így volt. Későn tudta meg,

hogy Girardi még mindig nagy mértékben él vele. A konziliumon abban állapodtak meg az orvosok, hogy gyógyító-intézetbe kell a művész vinni s ha ellenkezik, erőszakkal is el kell szállítani. Tegnapelőtt a házi orvos, Girardi egy barátja kiméletesen közölték vele, hogy baja ellen legjobb lenne egy intézetben keresnie üdülést. A művész haragra lobbant és kereken kijelentette, hogy nem megy. Tegnap dr. Wagner tanár, törvénytudó orvos kereste föl a beteget. Girardi kintasztotta őt a házi orvossal. Amikor együtt eltávoztak, hatlővetű revolvert vett magához és elment hasznáról, a sóta eltűnt nyomtalanul. Az orvosok hatóság segítségét kérték ki. Délután négy detektív jelent meg Girardi lakásán. Ejjélig még nem találták meg a művészt, a rendőrség eredmény nélkül keresi az egész városban.

— A hadügyminiszter és az önkéntesek aktiválása. Megírjuk, hogy az egyéves önkéntesek, kik a katonai pályát választják hivatásukul, csakis abban az esetben aktiválhatók, ha a próbaszolgálatot mindjárt az egyéves önkéntesi év után megszakiadás nélkül teljesítik, ily egyéves önkéntesek a vizsgálat letételétől hadapróddá való kinevezésükig mint őrmesterek tesznek vizsgálatot. A közös hadügyminiszter most rendelkezést intézett a csapatokhoz, melyben meghagyja, hogy mindamaz egyéves önkéntesekről, kik most próbaszolgálatot teljesítenek, a parancsnokok deczember 10-ig jelentést terjeszsenek föl a hadügyminiszteriumhoz, melyben azok használhatóságáról beszámolnak. Azokat az egyéves önkénteseket, kik előreláthatólag nem fognak megfelelni, már most föl fogják menteni a próbaszolgálat alól.

— A makói főorvosválasztás. Holnap, pénteken délelőtt választja meg Makó város képviselője — mint tudósítónk írja — a városi főorvost. Tegnapiig hárman adták be kérvényeket ez állásra: Fried Armin dr. és Pakú Imre dr. makói és Berényi Pál dr. orvosok.

— Becsületes megtaláló. Valóban dicsőremléltő becsületesességről tett tanubizonyságot Szelecsán Simon, Madarász Antal gáji alkaptány kocsisa. Tegnap délelőtt, mikor a vásártér közelében levő fasorban hajtott a város felé, az út mentén egy fekete bőrtáskát vett észre. Magállította a kocsi, hogy azt felvegye. De már ez alatt egy szemétki atyafi felvette a táskát s azzal tovább állott. A kocsi utána szaladt s utolérve őt, el akarta tőle venni a kis táskát, de az atyafi nem igen volt hajlandó attól megválni és csak nagy nehezen sikerült tőle elvenni. A rendőrséghez vitte fel Szelecsán a táskát, melyben körülbelül 500 szász forint volt. A rendőrség az igazolt tulajdonost felhívja az elveszett pénz átvételére.

— Eltűnt pénzes levélhordó. Teme svározt feltűntést kelt Zibránszky András pénzes levélhordó hirtelen eltűnése, aki a legnagyobb forgalmu gyárkövárosban teljesítette a pénz- és értékküldemények kézbesítését. Eleinte azt hitték, hogy családi perpatvarai miatt bujdosott világra, vagy talán öngyilkos lett; számadásainak pontos átvizsgálásánál azonban kiderült, hogy több pénzes levelet elsikkasztott. Kiderült, hogy egy és ugyanazon napon a Baiersdorf és Biaoh ország osimére érkezett 600 forintos és egy a Sohliching-féle szeszgyárnak érkezett 240 forintos pénzes levelet elsikkasztott s a pénzzel megszökött. A hatóság eirendelte országos körzötését.

— Aki esernyőkben utazik. Személyes bevallása szerint ez a becsületes foglalkozása Takács Mária akasztói leányzó, mely azonban — uti figura volt — nem incompabilis a tolvaj mesterséggel sem, sőt a kettő nagyon jól megtért egymással. Ez a leány házról-házra járt s mindenütt esernyőcsinálónak adta ki magát, mely ürügy alatt alkalma nyílt a házakból minden keze ügyében eső tárgyat ellopni. A napokban jött Aradra a rögtön hozzá fogott a mesterségéhez, de a rendőrség az első próbánál nyakon csipte. Hazatolonozolják Akasztóra.

— Csanádmegye közigazgatása. Csanádmegye közgazgatási bizottsága — mint

tudósítónk távirja — tegnap délelőtt tartotta meg deczember havi ülését Lonovics József elnöksége alatt. Az ülésen az előadók előterjesztették a szokásos havi jelentéseiket, melyet a bizottság tudomásul is vett, kivéve a kir. tanfelügyelőt némely részletben. A tanügyi referádák különben mostanában vitára szolgálhatnak s e miatt huzódott el az ülés jó későre.

— Kipuaztult család. Oraviozán, mint tudósítónk írja, nagy részvetet keltett a Herker család tragikus sorsa. E családnak mind a négy tagját alig hat hét leforgása alatt elragadta a halál. Előbb a család feje, Herker Henrik halt meg, aztán követte sógor-udje, Fischer József, pár nap múlva neje és tegnap az elhalt házaspárnak egyetlen leánya, a 21 éves Emma, kit, mint a kihalt család utolsó sarját, nagy részvéttel kísérték ki a temetőbe.

— Színésztréfa. Gonoszul megráfalta a párisi Gaité színházban Numés színész Roumain nevű kollégáját. A „Charbonnière” című darab harmadik fölvonásában van egy jelenet, melyben Roumain, ki egy darabig kezeivel fődve el araszt, kétségbeesetten áll, hirtelen odafordítja sapát, gondoktól eltorzult araszt a közönség felé. Hogy igazán sapát legyen, Roumain hirtelen és észrevétlenül bosszotta kenni araszt a színpadi asztalon előre odakészített puderos pamacosral és Numés színpadba dugta bele a pamacost. A hatás persze nagyszerű volt. A közönség hasát tartotta a nagy nevetéstől, Roumain pedig bosszú esküdt, rettenetes bosszú és így a Gaité színház közönségeinek ismét van kilátása, esuttal persze Numés rovására, egy vidám estére.

— Egy magyar kerékpáros utja. Kerékpáros Kálmán miskolci kerékpáros szép utat tett meg könnyű gépével, a mi annyi idő alatt még egy első osztályú vasúti kocsi pamlagán is nem kevésbé fárastotta volna el az utazót. Kerékpáros szeptember 4-én kelt utra Budapestről, s Bécs, Prága, Berlin, Amsterdam, Brüsszel, Páris, Metz, Basel, Luzern, Milano, Venecia és Fiumén át november 22-én érkezett haza. Hét hét alatt tette meg az egész utat.

— A brádi vásár. Janki Vilmos, a brádi járás főszolgabiraja átiratilag értesítette Arad városát, hogy az ideai brádi országos vásár nem a miniszter által engedélyezett napon azaz deczember hó 16-án, hanem deczember hó 17-én tartatik meg.

— Tolvaj vendég. Nagyon örült Szűcs Mihály békési gazda, hogy egyik jó ismerőse Kiss István szolgálóegény meglátogatta. Öröme azonban mihamar keserűséggé változott s barátjában történt csalódáson kívül jórészt azért is, mert ennek a jó viszonynak bizony kárát látta. Alig távozott el ugyanis egy perczre a szobából, Kiss István felfessitette a sarokban levő tulipános ládát s abból tíz frt készpénzt ellopta. A házigazda visszatérvén, vendége rövid idő múlva eltávozott. Csak másnap jött rá Szűcs a lopásra s gyanuja bármily hihetetlennek látszott is, csak vendégére háruult. Az ipse időközben Aradra jövén, a rendőrség őt tegnap elfogta s a megérdemelt megtorlás iránt megette az intézkedéseket.

— Árverés less ma Weiss Dávid zálogházában, mire a tulajdonos felhívja az érdekeltek figyelmét.

GYÁSZROVAT.

† Horvát Lipót emléke. A korán elhunyt világiosi plébánosnak, Horvát Lipótnak családja a következő sorok közlésére kért felbontást, minek mi készségesen tesszünk eleget.

Köszönetnyilvánítás. Az Urban megboldogult Sam, illeóleg fivérünk Horváth Lipót világiosi plébános elhalálása alkalmából oly számban érkeztek hozzánk részvét nyilatkozatok, hogy lehetetlen külön-külön köszönetüket kifejezni. Mintán ezen uton feleltünk meg abbéli kötelességünknek, egyszersmind azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy a mindenható óvjon meg minden barátunkat az ilyen csapástól. Id. Horváth Lipót volt aradmegyei járási orvos. Horváth Ödön. Horváth Béla m. kir. postatiszt. Horváth Guidó a „Pesti Hírlap” kiadóhivatalának főnöke.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Salacz Gyula egyesülete. Az aradi hivatalosok betegsegélyző- és temetkezési egyesületet alakítottak, melynek védői tisztét Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester fogadta el. Az elnökség most felszólítást intézett az érdekeltekhez, hogy lépjenek be a hasznos egyesületbe, melybe vallás és nemre való tekintet nélkül fölvesznek mindenkit, aki 50-ik életévét még meg nem haladta. A fölvetelre jelentkezni lehet a Lycenumban Weber Péter iskolaszolgálat, vagy a kincstári épületben Kólosy Sándornál.

TÁVIRATOK.

Apponyi felirata.

Budapest, deczember 9. (Saj. tud. táv.) Apponyi Albert gróf feliratában majdnem kizárólag a választásokkal foglalkozik, mert az e tekintetbeni visszaélések által az alkotmány meg van alapjában támadva. A trónbeszéd részleteire nem reflektál; ajánlja azonban a királynak a jelenkori kormány elmozdítását és egy új kormány kinevezését, melynek első teendője volna ujonnan szervezendő választási törvényeknek a benyújtása, mert a választások miatt a millennárius ünnepekből a szívekben nem maradt keserűségnél egyéb. A ország tekintélye sülyedt, mire példa maga a trónbeszéd, mely külügyekről egy szót sem tesz.

A távozó államtitkár.

Budapest, deczember 9. (Saj. tud. táv.) A földmívelési miniszterium tisztikara ma bucsuzott el Bedő államtitkártól és aztán tisztelgett utódjánál.

A főváros új polgármestere.

Budapest, deczember 9. (Saj. tud. táv.) Alpolgármesternek nagy lelkesedéssel Habenhauer Jánost választották meg.

Az opera pere.

Budapest, decz. 9. (Saj. tud. távirata.) Nikisch Arthur, volt opera igazgató ellen az operától történt indokolatlan megválása miatt kártérítési pört indított az opera jelenlegi igazgatója. A törvényszék azonban az operát követelésével elutasította.

A csábító orvos.

Budapest, deczember 9. (Saj. tud. táv.) Az estilap azt a különös hirt közli, hogy egy eddig ismeretlen fővárosi orvos elcsábított egy 11 éves leánykát s azt bünyös széljaira történt felhasználása után eltűntette. A vizsgálat nagy erélyvel indult meg.

Árviz Kolozsváron.

Kolozsvár, decz. 9. (Saj. tud. táv.) Az árviz előntötte a város külső részeit. A Gyaluról érkezett jég ugyanis megtorlódott és a Szamos kilépett medréből, ellepven 3 méterben fekvő külvárosi utcákat. Az emberek a padlásokra menekültek honnan mentők szállították a magasabb városrészekbe. A folyton növekedő hatalmas ár pusztítva rohant az utcákon végig és a gazdasági épületeket elseperte valamint a járványkórházat beomlasztotta. Reggel aztán irtózatós ropogással a jég megindult mire az áradás rohamosan apadni kezdett. A kár ezrekre rug.

Az orosz kínai szerződés.

London, deczember 9. (Saj. tud. táv.) A „Daily Chronicle” erélyesen tiltakozik

az új orosz-kínai szerződés ellen és azt mondja, hogy Angliának minden diplomáciai eszközzel meg kell akadályozni annak végleges aláírását.

Flotta-nagyobbitás.

Páris, december 9. (Saj. tud. táv.) A tengerészeti flotta nagyobbitására a miniszter 200 millió frankot kért a költségvetési bizottság ülésén.

Az elnök üzenete.

Milano, december 9. (Saj. tud. táv.) Cleveland elnök üzenete itt élénk izgatottságot keltett. A lapok azt mondják, hogy az Egyesült államoknak beavatkozása a kubai ügyekbe Spanyolországra nézve lealázó és ama nézetüknek adnak kifejezést, hogy ez a beavatkozás nemcsak Spanyolország, hanem egész Európa kihívása. Hír szerint a minisztertanács ma tárgyalás alá veszi az üzenetet.

A pestis pusztítása.

Bombay december 9. (Saj. tud. táv.) A pestis mind borzasztóbb mértékben szedi áldozatait. Eddig megbetegedett 1126, meghalt 804.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A dohánytermés Csanádmegyében. A híres dohánytermő vármegyében az idei termés eredménye igen változatos. Némely határban csaknem egymás mellett fekvő két tábla a szó teljes értelmében ellentétje egymásnak. Az egyik termelő busás jövedelmet vág zsebre, a másik pedig küzd a defizitell és roskadoz az adósság terhe alatt. Különösen a kis gazdák közül állanak többen a tönkre jutás szikamódjára. A dohánytermelés igen szezőlyes foglalkozás. Az állam maga is segíti a termelőt, természetesen az államérdek szempontjából, előlegesen bizonyos összeget az az ugynevezett holdpénzt, a mely pedig sok esetben kárára van a termelőnek. Tavasszal felszedgetik a még osirájában lévő dohány palántáira, és a következő év január és február havában a midőn a bevéltás folyik, sok gazda nem képes annyi dohányt sem előállítani, mennyivel törölve lenne az adóhivatalnál lévő teherlapja. Ez az a művelet számtalanszor megismétlődik a termelő eldohányozta vagyona egy részét, ha ugyan nem egészet a nélkül, hogy pipásott volna. Igen helyes, hogy az állam kezdi megvonni és kevesíteni a dohánytermelési engedélyeket. Mert hiszen éppen ezen fénytűzési növény termelése olyan mint a kislatri; ha beüt akkor igen jól fizet, képes behozni a gazda fáradozásának három négy évről nem élvezett gyümölcsöt.

Csanádmegye földművelő közönségének tekintélyes többsége azonban nem igen riad vissza a gyakori csapásoktól. Az országos hírt Magyarországban hegyesi és dombratosi dohány az idén közepes termést adott ellenben az apócai kitűnőnek jelölhető mennyiség tekintetében. A levelek erősen kifejlődtek minek folytán eresek és a válogatott A, B osztályba csak kevés fog kerülni. A battonyai, kovácsnási és kunágotai valamivel jobb, a levelek többé-kévesebbé selymesek; azonban a jég egyes tányákon sok kárt okozott, az anya leveleket ép a szedés alatt alatt verte meg tehát jut a kihányás, osztályába is elég. A jégverésnél több veszteséget okozott a dróttérég, az ordas, a mi a serdülő palántákat erősen pusztította. A csomózón-ázak igen élénkek, mert a csomózás javában folyik. A megejtett próba-

mázshások különböző eredményeket mutatnak. Nagy holdanként az átlagos termés 4-6 métermázsa, de elvétve kerül 10 mázsa is. A bevéltási árhos ma még csak hozzávetőleg lehet szólani. Az átlagos ár 22-28 forint között fog változni. A bevéltás a battonyai állami tisztartóságnál január első napjaiban kezdődik és tart bezárólag február hó végéig.

Czukurkivitelünk Fiuméből. Mint ismeretes, a Fiumében uralkodó raktárhiány miatt a Magyar Államvasutak beszüntették a Fiumébe szülő czukurküldemények felvételét és továbbítását, ami a hazai czukorgyáraknak és czukortermelésnek tetemes kárára volt. Most azonban Fiuméből arról értesülünk, hogy még december hónap folyamán a raktárakból 1240 kocsi rakomány czukor fog hajón elszállítatni, amiből következtethető, hogy a Magyar Államvasutak érintett rendelkezése nemsokára érvényen kívül fog helyezettetni és Fiume felé a czukorkivitel ismét szabadabbá tétetik.

Szösszöl.

— Decem্বর 9. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szössz 56 forint 50 krajczár, kicsinyben 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beleértve 25 frt fogyasztási adót. Szárított moslék 5 frt 20 kr. métermázsaánként.

Budapesti gabnatózede.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 9. d. n. 5 óra.

Buza bányási új	7.75—8.40
Buza tiszavidéki	8.—8.45
Buza pestvidéki	7.95—8.45
Buza fejérmeg, si	7.95—8.45
Buza báoskai	8.05—8.50
Rozs új, elsőrendű	6.70—6.75
Rozs új, másodrendű	6.65—6.70
Arpa takarmány	4.—4.85
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.70—6.90
Tengeri bányási	4.25—4.80
Tengeri másnemű	4.15—4.20
Káposzta-repeze bányási	11.75—12.25
Köles	5.30—5.65
Buza március—április	8.05—8.07
Buza szeptember—október	8.05—8.07
Buza május—június	8.05—8.07
Rozs szeptember—október	6.74—6.76
Tengeri május—június	8.93—8.97
Tengeri július—augusztus	8.93—8.97
Tengeri októberre	8.93—8.97
Zab március—április	5.91—5.98
Zab szeptember—október	5.91—5.98
Káposzta-repeze augusztus—szeptember	11.30—11.30

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. december 9.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	122.—
Magyar koronajárdék 4 1/2%	99.—
Magyar arany 4 1/2%	122.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasút 1876.	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeremény-sorsjegy közösen	151.—
Tízszabályozási és szegedi közösen	137.—
Osztrák papírjárdék	101.—
Osztrák járdék ezüst	101.—
Osztrák járdék arany	122.50
Koronajárdék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	143.—
Osztrák-magyar bankrészvény	985.—
Magyar hitelbank részvény	403.75
Osztrák hitelbank részvény	366.90
Osztrák-magyar államvasút	854.50
20 frankos arany (Napoleon'sor)	9.51
Német birodalmi márka	58.87
London	119.75
Páris	47.55

Aradvárosi színház.

Bérlet 69. szám. Bérlet 69. szám.

Csütörtökön, 1896. december 10-én

Gyerekasszony.

Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irta: Ifj. Bokor József.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

— Decem্বর 9. —

Központi szálloda: Spitz József kereskedő, Zám. Dr. Hartenstein Lajos ügyvéd, Debreczen. Gits János művész, Budapest. Sándor Béla hírszírő, Budapest. Ament János birtokos és neje, Elek.

KIS LOTTO.

Prágai:

83, 9, 78, 90, 41.

Nagy-Szebeni:

79, 15, 14, 8, 67.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

MŰSOR

a „FEHER KERESZT” szálloda nagytermében

VASÁRNAP,

1896. december 13-án délután 5 órakor tantandó

UNGER MOR

hegedűművész

HANGVERSENYÉRE

UNGER OTILIA

urnő hangversenyőnekeső,

Schreyer Harry és Müttermüller József

tanárok szives közreműködése mellett. 1877

1. Sonata opus 8. Grieg-ől előadják: Unger Mór és Schreyer Harry tanárok.
2. a) Románca a Paraszt becsület operából Mascagnitól. b) Csendes mint az éj, Bohmtól. Unger Ottilia urnő.
3. „Chaconne,” hegedűre kíséret nélkül. Unger Mór.
4. Gordonka-hangverseny A mell) Goltzmanntól, előadja Müttermüller József.
5. Faust Ábránd Wieniamtkitől, Unger Mór.
6. a) Aria Sába királynéből. b) Csalogánydal, Káldytól. c) Madár az erdőben, Taubertől. Éneklő Unger Ottilia urnő.
7. Paganini variációk, előadja Unger Mór.

HELYÁRAK:

Közvezék 2 frt. — Zárvezék 1 frt 50 kr. — Számozatlan hely 1 frt. — Belepti-jegy 60 kr.

T E A

T E A

T E A

ÉS

R U M

R U M

R U M

R U M

R U M

Jó és olcsó minőség!

Jó és olcsó minőség!

Igen fontos

vendéglősök, kávéháztulajdonosok és nagyobb családoknak

ajánljuk

3 liter tartalmu üvegkosarakban Demyon kitűnő

JAMAICA RUM-unkat

3 frt 50 kr. előleges befizetése vagy utánvéttel — ingyen csomagolás mellett.

VOJTEK és WEISZ

gyógypárú üzlete ARADON. 1866

SEM A MUSZKA, SEM A TÖRÖK,

hanem
karácsony és újév jön!

Mit is vegyünk ajándéknak? — Ez a nagy napikérdés?
Csupa gond, fejtörés és fájás! —
Ez ellen pedig hasztalan az Antipirin?!
Ettől a bajtól egyedül szabadulni:

BRAUN J. és TESTVÉRE ÁRUHÁZÁBAN

színház-épület, Atzél Péter-utcában,

hol szegény és gazdag, fiatal és öreg dus választéku raktárt talál a legizlésteljesebb,
legolcsóbb és legmeglepőbb ajándékokra! u. m.:

Sima és mintásott blous
selymek 75 kr.
Vászon női ingek 50 krtól
1-80 frtig.
Battiszt kötények 25 krtól
80 krig.
Legfinomabb fekete kötények
80 krtól 1-20 frtig.
Flanel Jouponok 1-30 frt.
Selyem fejkendők 90 krtól
2-25 frtig.
Finom chiffon és vászon
szekendők 1 fttől 3-50
frtig.
Báti battiszt szekendők
1-80 fttől 2-40 frtig.

Degfinom. selyem echar-
pok 1-80 fttől 4-50 frtig.
Berliner-echarpok 1 fttől
1-80 frtig.
Egész gyapju harisnyak
25 krtól 75 krig.
Kötött kesztyúk 40 krtól
80 krig.
Egész vég himesékek 30
krtól 2 frtig.
Finom selyem ernyők 1-50
fttől 4 frtig.

Tiszta gyapju férfi alsó
ing 70 krtól 2 frtig.
Tiszta gyapju férfi alsó
nadrág 70 fttől 2-25 frtig.
Legfinomabb chiffon férfi
ing 1 fttől 2 frtig.
Legfinomabb szines férfi
ing 1-20 fttől 2 frtig.
Finom fehér battiszt nyak-
kendők 15 kr.
Elegans selyem nyakken-
dők 25 krtól 80 krig.
Kötött férfi kesztyúk 35
krtól 1 frtig.

Ezen kívül pedig még sárcezipők (galocsi), finom glacé keztyúk, párfumek,
illatszerek, női és gyermek camasni és sok más itt fel nem sorolt áruk legolcsóbb
bevásárlási forrása!

Kérve a n. é. közönséget, bizalomteljesen üzletünket b. látogatásával és párt-
fogásával megtisztelni, maradtunk kiváló tisztelettel.

Braun J. és testvére

női és férfi-divat és rövidáru üzlet.

1676

Videki megrendelések a legnagyobb figyelemmel azonnal elintéztetnek.

Tökéletesen kibizott

elsőrendű

sertések

nagyválasztékban kaphatók

Meistrovich János

hizlaldájában

az óvár-téren.

Gyártmányaim

világszerte jóknak és olcsóknak vannak elismerve!

Nickel Remontoir 3 frt 50 kr. Ezüst Re-
montoir 6 frt. Anker Remontoir
Spiral Brequet 15 kő 10 frt, 16 kővel 1
Chatonnal „Glashütte” rendszer 18 frt.
Ébresztő anker menet, világító I. minőség
1 frt 70 kr.

Szabályozó:

1 napi ütő szerkesztet 5 frt 75 kr.
10 „ „ „ 8 „ 50 „

Képes árjegyzékek órákról, láncokról, arany
és ezüst-neműekről a legfinomabb minőségig ingyen és
bérmentve. Meg nem felelő áruk kicseréltetnek vagy az
ár visszatérítetik. 1616

Karecker Jenő, óragyár,

Brezens 146, a bodeni tó mellett.

Legolcsóbb s legjobb fűtőanyag,

PIRSZÉN

árusítja az aradi légszeszgyár.

100 kgr.-ként:

kicsinyben 2 frt

500 kgr.-nyi vételnél 80 kr.

5000 „ „ 80 „

10000 „ „ 70 „

készpénz fizetés mellett.

A kályháknak pirszénfűtésre való, esetleg szükséges belső átalakítását csekély
költségen eszközöljük.

1606

Az igazgatóság.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája

1889
1896

Ternova község Elöljáróitól.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi előljárók részéről ezen-
nel közhírré tételik, hogy Ternova község
határában folyó évi november hó 25-én
két darab 5 éves pej szőrü, hátsó jobb
lábaikra kesely, egyiknek hátsó bal lábán
10 bélyegü kancza ló fogatott fel bitang-
ságba; s miután azok jogos tulajdonosa
ez ideig sem jelentkezett, a mezőgazdaság
és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII.
t.-cz. s az annak végrehajtása tárgyában
kiadott utasítás 105. és következő §§-ai
szerint azok nyilvános árverésen el fognak
adatni.

Árverés határidejeül folyó évi deczem-
bor hó 22. napjának d. e. 9 órája ezennel
kítűzetik.

Ternova, 1896. december 2.

Lázár Gyula,

Mócz Jovicza,

jegyző.

bíró. 167A

Félszázad óta

kitűnőnek elismert

1603

Arany érem Dr. Sichulski-féle Erdem érem
Pécs 1888. Temesvár 1889.

Arczkenős és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak
félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök
és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható
sikerrel használatnak széplő és májfoltok,
a forróság vagy fagy által keletkezett pi-
rosság s a bőr minden tisztátalansága ellen.
Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely
35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt,
egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-
korpa szappan 25 kr.

Joliesante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és
szépségnek előmozdítására, valamint a pat-
tanások s kiütések elűzésére. 1 üveg ára
1 frt 55 kr.

Joliesante-Puder

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább.
Az arcra láthatatlanul tapadva annak
kelemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80
kr., egy kis doboz 50 kr.

Joliesante-Fogpor

legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására,
odvasodásuk és büszködésük eltávolítása s
megóvására, mely által egyuttal a foghúrs
is legjótékonyabb halást gyakorolja. Egy
doboz ára 50 kr.

Joliesante-Szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedvel-
tebb toiltett szappan. A bőrt finom és si-
mává teszi, va amint előmozdítja s emeli
annak friss üde, kinézését. Kivánatra nin-
tadarabok ingyen adatnak. Egy darab ára
40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti termé-
zetes s színének visszaállítására. Egy üveg
ára 1 frt.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszer-
résznel, mint készítőnél Kassán, Aradon,
Gutori Földes Kelemen gyógyszerárában.